

Tác giả là dân Huntington Beach. cho biết "Số dĩ tôi có thời gian nghỉ vì tôi vì chưa kiếm được job và đang học tiếng Anh để tiếp tục nghiệp." Ông còn cho biết số vì tôi tiếp, nếu "vì chưa có job".

Little Saigon, trung tâm của người Việt tại hai ngoại ô, gồm một phần đông của Bolsa, Brookhurst, Magnolia, các cửa sổ thương mại của người Việt dùng toàn tiếng Việt, bán hàng thức ăn nhà hàng, tiếng Việt là chính, tiếng Anh chỉ là phụ thêm. Một số người Việt, đa số đã lập nên tu viện các thành phố Westminster, Garden Grove, Midway City hoặc xa hơn, Huntington Beach, Fountain Valley v.v... một cửa sổ Mỹ, cũng không cần biết tiếng Mỹ, vì ngay phía dưới cửa Tiếng Tiếng, Tiếng Tiếng Nghĩ Sĩ, Dân Biện Mỹ cũng được số nên theo bán tiếng Việt thì cần gì học tiếng Mỹ. Ngay cửa hiệu người Mỹ lập cửa sổ thương mại ở khu Little Saigon cũng học nói tiếng Việt để giao dịch với khách hàng Việt.

Trước đây, khi còn làm việc ở Santa Ana, ngày nào cũng vậy, ít nhất một lần tôi lái xe vòng xung quanh Bolsa. Tôi nhớ tôi đi hằng, không cần qua khu Bolsa (nói là khu Bolsa Việt Nam thì đúng hơn, vì đông của Bolsa rất dài, nếu chúng tôi học Đông là thành phố Santa Ana đông của Bolsa đi thành đông của First, đa số là người Mỹ Tây Cổ, còn chúng tôi phía Tây, học tiếng Bolsa Chica thuộc thành phố Huntington Beach, đa số là Mỹ trẻ), nhưng ngày nào, tôi cũng thích lái xe vòng xung quanh Bolsa để ngắm ông đi qua bà đi lại, để chúng tôi thấy các bán hiệu tiếng Việt của các cửa sổ thương mại và nhà hàng, ngày này qua ngày kia, tháng này qua tháng kia, năm này qua năm kia, nó thành thói quen, rồi tôi ghi nhớ xung quanh Bolsa. Sau khi tan sở, lái xe vòng xung quanh Bolsa trở về nhà, cảm giác được thoải mái, hôm nào rồi khi về nhà sớm, tôi cũng thích vòng qua Bolsa trước khi đi hằng.

Khu nào có cửa đông của người Việt đông, như khu Little Saigon, một số tiếng Mỹ thông dụng gồm danh từ, động từ, tính từ v.v... đã được Việt Nam hóa làm phong phú tiếng Việt. Tôi xin đan cửa vài từ. Nếu ai học tiếng Anh làm nghề gì, thì học từ ông chủ tiếng Anh là "vì tôi làm nghề nails", ít người học tiếng Anh là "vì tôi làm nghề móng tay", hoặc "vì tôi bán food to go" chỉ ít ai học tiếng Anh là "vì tôi bán thức ăn mang đi". Tiếng "Little Saigon" cũng được Việt Nam hóa. Các bán bè xa thương mại nhau xung quanh "Little Saigon" ăn uống, ít người dùng Tiếng Saigon. Tôi có ông bạn vì giờ ngày trào phúng nói đùa, nói a thốt nói, trước khi Mỹ rút khỏi Việt Nam, Mỹ đã Việt Nam hóa chỉ tranh Việt Nam, khi bị bao vây người học nên, nay mình qua được Mỹ để phong phú hóa tiếng Việt, mình Việt Nam hóa tiếng Mỹ, dù sao cũng để bù đắp những mất mát trước đây.

Việt Nam hóa tiếng Việt để làm phong phú tiếng Việt cũng tốt thôi, nhưng ông bạn tôi có lúc đi quá trở nên thành ra một câu, có thể ông bạn vì nói tiếng Việt vì nói tiếng Mỹ, nhưng có một hôm tôi đi chơi, vì lúc ông bạn nói với anh con trai lập nên vì a bắt đầu nghiệp "mày bắt lay off thì bán

cái town house đi, mua apartment mà " thành thố Việt Nam hóa" mua tí tiếng Mỹ, và nói nguyên tiếng Mỹ, làm ranh khó phân biệt. Thông các danh từ về kĩ thuật đất đai Việt Nam hóa nhiều, vì các từ kĩ thuật ít được dịch ra tiếng Việt. Lúc này ngành địa ốc bị "mùa mưa" cũng như mấy năm trước đây địa ốc "đất mùa", người ta mua bán các apartments, condos, town houses, houses v.v.. người dịch ra tiếng Việt apartment là căn chung cư, condo mà chữ nguyên vẫn là condominium là mua căn hộ, điếm khác biệt giữa mua apartment và mua condo là apartment không thể bán từng căn, mà phải bán nguyên cao ốc (building), còn condo có thể bán từng căn mua, còn town house là căn nhà chung vách, khác với house là căn nhà riêng biệt, biệt lập. Tiếng Việt dịch chung là căn hộ. Khi được phổ biến, được rõ nghĩa hơn, người ta đã Việt Nam hóa danh từ condo và town house. Khi mua bán, thuê mua?n 1 căn condo, 1 căn town house người ta hình dung ngay căn hộ đó thuộc loại nào. Tôi là một người chỉ thông thạo về nhà cửa, mong các ông bà chuyên viên địa ốc nêu ra thắc mắc có sai sót, thì cũng bỏ qua cho, đừng vì nóng giận mà nói "đốt thì đốt cả củi mà nghe, đừng vì tấc lách lăng nhăng" xin được cảm ơn trước. Trên đây, tôi chỉ xin sơ lược một vài từ tiếng Mỹ đã được người Việt mình Việt Nam hóa khi giao dịch.

Bổ trợ và phát huy văn hóa Việt trên đất Mỹ, với lâu dài, chắc chắn phải trao cho giới trẻ Việt Nam, vì vậy không thể không được phổ biến các Trung Tâm Việt Ngữ của các hội đoàn và các tổ chức tôn giáo.

Đầu các năm 90, các Trung Tâm này đã được phát triển cùng lúc các đợt di dân ồ ạt của người Việt vào Mỹ qua các di dân ODP, HO và Con Lai. Gia đình tôi cũng như đa số các gia đình mới qua, người lớn đi học ESL, trẻ con đi học tiếng Việt, người người đi học, nhà nhà đi học. Thông các Trung Tâm Việt ngữ tổ chức các lớp Việt ngữ vào sáng Chiều Nhật hàng tuần. Thú thật, lúc đó tôi gửi con tôi đi học các lớp Việt ngữ chỉ với mục đích như Trung Tâm giữ dùm, để có chút thời gian thư giãn, tâm tình cùng bạn bè tại các quán cà phê sau 5 ngày làm việc trong tuần. Trong các Trung Tâm, tôi gửi con lâu nhất tại Trung Tâm chùa Huệ Quang, vì ở đây ngoài việc dạy tiếng Việt, còn dạy giáo lý Phật giáo, và quá trẻ em tôi và các cháu với với gia đình, sau khi đã dùng cơm tại chùa. Ở đây tôi cũng xin cảm ơn các Trung Tâm Việt Ngữ.

Sau mấy năm học tiếng Việt, lúc đó con tôi khoảng 7 hay 8 tuổi đã có thể đọc và viết được tiếng Việt. Một hôm tôi đưa con tôi đi thăm một ông bạn mà văn phòng dịch vụ pháp lý trên đường Bolsa. Sau khi hàn huyên xong, tôi xin cáo từ ra về. Ông bạn tiễn tôi ra cửa, trong lúc hai chúng tôi còn đứng nói chuyện, con tôi đứng gần đó được các giọng quờ quạng cáo biệt nên nói cửa văn phòng. Ông bạn tôi lấy làm ngạc nhiên khi thấy một đứa bé 7, 8 tuổi ở Mỹ lại có khả năng nói và đọc được tiếng Việt. Ông bạn tôi sau khi ngạc nhiên, kéo tôi và con tôi vào phòng, cũng với với ngạc nhiên hỏi con tôi.

- Con, con biết tiếng Việt h?

- D.

Ông b n tôi hỏi tiếp:

- Con học tiếng Việt đã lâu chưa? Tr ng tên gì và ở đâu?

Con tôi không trả lời, do không nhớ, vì tôi gọi con tôi học Việt ngữ qua nhi u Trung Tâm. M c d u con tôi đ c và viết đ c tiếng Việt, nhưng tôi biết ch c các từ khó như "dịch vụ pháp lý", "b o lãnh", "th xanh" v.v... con tôi không hiểu nghĩa là gì đâu.

Sau đó ông b n tôi quay qua tôi hỏi r t nhi u v v n đ h c Việt ngữ t i các Trung Tâm. Cuối cùng tôi có trả lời ông b n tôi:

- Ông ở trên đ i, trên núi, toàn là ng i Mỹ, đâu có Trung Tâm Việt Ngữ nào ch u lên núi m lập d y tiếng Việt.

Tôi thấy ông b n tôi im lặng, ch c h n đang suy nghĩ, ở trên đ i, trên núi có nh ng thích thú riêng, nh ng đ ng th i phải ch u nh ng thiệt thòi.

Con tôi đã b h c tiếng Việt trên 10 năm và nay m i l y l i lập Việt ngữ năm ngoái t i tr ng UCLA. Căn b n v n là các bài tập đ c, tập viết, tập nghe xuyên qua lịch s và đ a lý Việt Nam, nhưng tôi nh n thấy lập Việt ngữ c a UCLA chú tr ng nhi u v v n phẩm.

Mình qua Mỹ thu c th h th nh t khi tu i đã l n, tiếng Việt là ngôn ngữ chính, tiếng Anh là ngôn ngữ ph . Tu i tr Việt Nam ở Mỹ thu c th h th hai, tiếng Anh là ngôn ngữ chính, tiếng Việt là ngôn ngữ ph , thành ra th h th hai h c văn phẩm tiếng Việt gi ng chúng ta h c văn

phạm Anh văn các lớp ESL vậy.

Tiếng Việt, chúng ta xđđng tđ lúc còn nhđ đ Việt Nam, viđt và nói lđu loát, nhđng bđđc vào lãnh vđc văn phạm, tuy không khó, nhđng cũng rđc rđi, khiđn chúng ta phđi suy nghĩ.

Vđi đđ tài rđng nhđ thđ này, thođt đđu, tôi tính phân làm hai bài, mđt bài viđt vđ "Tiếng Việt Trên Đđt Mđ", mđt bài viđt vđ "Con Tôi Hđc Tiếng Việt". Tôi thđy hai bài vđn thđy thiđu, chđc phđi viđt tiđp vài bài nđa, vì đđ tài rđng nên thđy cũng chđa đđ. Mđt bài thì thiđu sót, ba hay bđn bài cũng chđa đđ, cuđi cùng tôi chđn con đđđng ngđn nhđt là viđt mđt bài, đđ bài tiđp theo tôi xin chuyđn qua mđt đđ tài khác, nđu đđđc khuyđn khích.